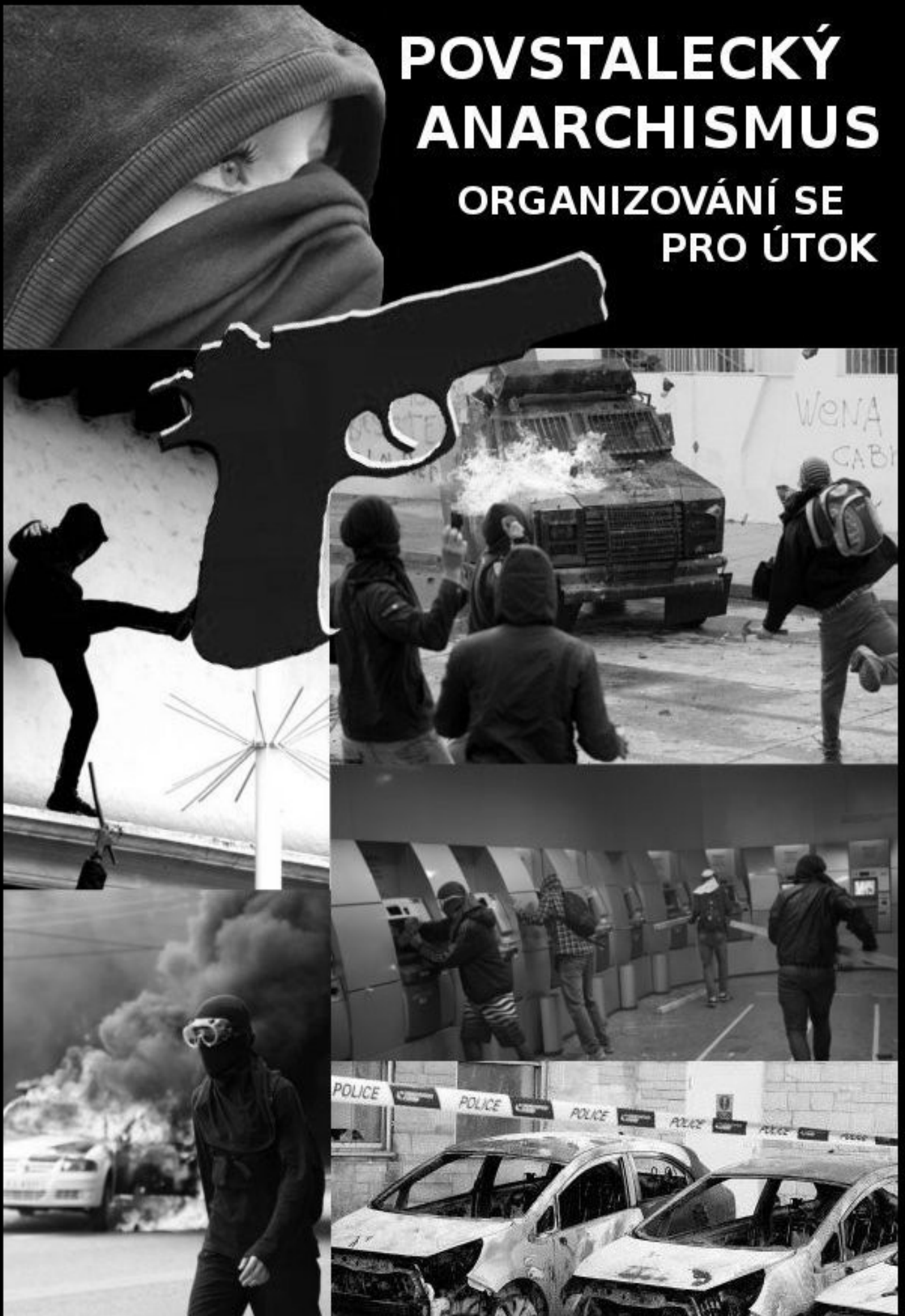

POVSTALECKÝ ANARCHISMUS

ORGANIZOVÁNÍ SE
PRO ÚTOK

POVSTALECKÝ ANARCHISMUS ORGANIZOVÁNÍ SE PRO ÚTOK

*„Od jistého okamžiku již návrat není možný.
Tohoto okamžiku musíme dosáhnout.“*

- Franz Kafka -

Pro nás anarchisty jsou otázky jak jednat a jak se organizovat úzce propojeny. Právě tyto dvě otázky, nikoli otázka vytoužené formy budoucí společnosti, nám poskytují nejužitečnější metodu porozumění různým existujícím formám anarchismu.

Povstalecký anarchismus je jednou takovou formou, přestože je důležité zdůraznit, že povstalečtí anarchisté netvoří jeden sjednocený blok, ale krajně se různí ve svých pohledech na věc. Povstalecký anarchismus není ideologickým řešením sociálních problémů, nebo komoditou na kapitalistickém trhu ideologií a názorů. Spíše je to průběžná praxe, zaměřená na skoncování s nadvládou státu a přetrváváním kapitalismu, vyžadující pro svůj pokrok analýzu a diskusi. Historicky většina anarchistů, vyjma těch, kteří si mysleli, že společnost se vyvine do fáze, kdy sama překoná stát, věřila, že k radikální společenské transformaci je zapotřebí nějaký druh povstalecké aktivity. Nejjednodušeji řečeno, znamená to, že vykořisťování a vyloučení musí státu zasadit takové údery, aby se již nikdy nevzpamatoval. Anarchisté tedy musí útočit a čekat na to, až stát sám zmizí, je porážkou samo o sobě.

Zde narýsuje některé následky, které jsme spolu s dalšími povstaleckými anarchisty odvodili z tohoto obecného problému: pokud tedy stát nezmizí sám od sebe, jak ukončíme jeho existenci? Povstalecký anarchismus je prvořadě praxe a zaměřuje se na útočnou organizaci. Přídavné jméno "povstalecký" tedy nenaznačuje specifický model budoucnosti. Anarchisté, přesvědčení o tom, že musí projít povstaleckým obdobím, aby svět zbavili institucí nadvlády a vykořisťování, navíc přijímají nejrůznější názory na podobu budoucí společnosti - jsou například anarchokomunisté, individualisté nebo primitivisté. Mnoho z nich vůbec odmítá specifický jednotlivý model budoucnosti a věří, že když lidé dostanou možnost, sami si zvolí různorodé společenské formy, aby se zorganizovali. Staví se kriticky ke skupinám nebo tendencím, věřícím, že jsou "světloňosi pravdy" a snaží se vnutit svoje ideologické a formální řešení problému společenské organizace. Mnoho povsta-

leckých anarchistů namísto toho věří, že lidé se naučí žít bez institucí nadvlády právě prostřednictvím sebeorganizace v boji.

Existuje rovněž další, specifitější použití termínu "povstání", pocházející od rozlišení, učiněného Maxem Stirnerem, německým filozofem a individualistou 19. století, mezi povstáním a revolucí.⁽¹⁾ Pro Stirnera revoluce implikovala přechod mezi dvěma systémy, zatímco povstání je vzbouřením, počínajícím od nespokojenosti jednotlivce s vlastním životem a jeho prostřednictvím se jednatel nesnaží vybudovat nový systém, ale vytvořit vytoužené vztahy. Obě tyto všeobecné koncepce povstání měly vliv na povstalecký anarchismus.

V tomto článku nejprve prozkoumáme některé ze všeobecných důsledků těchto dvou koncepcí povstání. Potom také jak se tyto myšlenky rozvíjely v bojové praxi a na základě konkrétních zkušeností posléze vysvětlíme tyto myšlenky do větší hloubky a umístíme do historického kontextu vlastního vývoje. Zatímco povstalečtí anarchisté jsou v tuto chvíli aktivní v mnoha částech světa, co se nás týče, jsme zvláště ovlivněni aktivitami a pracemi těch, kteří pocházejí z Itálie a Řecka, což jsou rovněž země, v nichž jsou povstalečtí anarchisté nejaktivnější. Současná mimořádně různorodá italská povstalecká anarchistická scéna, soustřeďující se kolem početných obsazených domů a vydávaných tiskovin, existuje v podobě neformální sítě, vedoucí svůj boj mimo všechny formální organizace. Tato tendence přijala nálepku "povstaleckého anarchismu", aby se odlišila od Italské anarchistické federace (FAI, zavedené organizace, která oficiálně odmítá individuální projevy vzpoury a upřednostňuje pouze masovou akci a vzdělávací a věrozvěstskou praxi, stojící na propagandě v "nerevolučních obdobích") a od italských libertinských municipalistů⁽²⁾, kteří přijali zásadně reformistický přístup k "anarchistické" činnosti.

Stát se sám nerozpadne, jak se zdá že věří mnoho anarchistů a někteří z nich se dokonce opevnili ve vyčkávací pozici, zatímco jiní otevřeně odsuzují činy těch, pro které vytvoření nového světa závisí na zničení toho starého. Útok je odmítnutím zprostředkování, umírněnosti, obětování se, přizpůsobení a kompromisů v boji. Právě pomocí činů a učení se jednat, nikoli pomocí propagandy, otevíráme cesty k povstání - přestože ve vyjasňování toho, jak jednat, mají přirozeně svoji roli analýza a diskuse. Vyčkávání pouze učí lidi vyčkávat, pomocí činů se naučíme jednat. Je ale důležité poznamenat, že síla povstání je sociální, nikoli vojenská. Měřítko hodnocení významu všeobecné vzpoury není rozměr ozbrojené srážky, ale naopak, rozměr paralyzování ekonomiky, normality. Pokud studenti stále studují, pracující a úředníci stále pracují a nezaměstnaní se jen snaží dosáhnout zaměstnání, pak není možná žádná změna. Pro inspiraci bychom se mohli zadívat na květen 1968 v Paříži, Itálii v 70. letech 20. století nebo nedávné povstání v Albánii.⁽³⁾

Sabotáž a další "skromné pokusy"

Jako pro anarchisty je pro nás neustálým východiskem revoluce, bez ohledu na to, co činíme, nebo jakým problémem se zabýváme. Revoluce ale není mýtem, jedno-

duše používaným jako odkaz, neměli bychom o ní přemýšlet jako o něčem ze vzdálené budoucnosti. Právě proto, že to je konkrétní událost, musí být budována dennodenně pomocí skromnějších počínů, nemajících ještě všechny v pravém smyslu osvobozující vlastnosti sociální revoluce. Těmito skromnějšími pokusy jsou povstání. V nich povstání těch nejvykořisťovanějších a nejvyloštěnějších členů společnosti a politicky nejuvědomější menšiny otevírá cestu možnému zapojení stále širších částí vykořisťovaných v proudu vzbouření, které může vést k revoluci. Během minulého roku jsme viděli počátky tohoto procesu fungovat v Argentíně. Boje se ale musí rozvíjet jak v bezprostředním, tak dlouhodobém smyslu. Jinými slovy je stále možné a nezbytné zasahovat do bezprostředních bojů, což znamená bojů, založených na konkrétních okolnostech, dokonce lokálních, s přesnými cíli, zrozenými z nějakého specifického problému. Mohou to být přímé akce, stavící se proti výstavbě vojenských základen nebo vězení, boje proti institucím chudoby, jako například squatování nebo neplacení nájemného; nebo útoky na jednotlivé kapitalistické projekty, například vysokorychlostní železnice, geneticky modifikované plodiny nebo vedení vysokého napětí. Těm by neměla být přisuzována pouze druhořadá důležitost, protože podobné boje rovněž narušují univerzální projekt kapitalismu.

Pokud se tyto události mají vyvíjet, musí se rozšiřovat. Povstalecký anarchismus tedy přisuzuje obzvláštní důležitost oběhu a rozšiřování akce, nikoli kontrolované vzpoury, protože žádná armáda nebo policie není schopná dostat pod kontrolu všeobecný oběh podobné autonomní aktivity. Zkoumání toho, jakým způsobem se rozšiřují boje, vedlo mnoho anarchistů k zacílení jejich kritického zaměření na otázku organizace, protože zatímco centralizovaný boj je kontrolován a omezen (stačí si jen vzpomenout na příklady mnoha revolučních hnutí v Latinské Americe, které byly ještě docela nedávno ovládnuty "Stranou", abychom tomu porozuměli), autonomní boj má schopnost šířit se jako rozpíjející se skvrna.

System se tedy neobává jen samotných aktů sabotáže, ale rovněž toho, že se budou rozšiřovat po společnosti. Silou povstání je jeho samotná nekontrolovatelnost. Každý proletarizovaný jednatel, který má k dispozici i ty nejskromnější prostředky, si může sám nebo společně s dalšími vytyčit takové cíle. Pro stát a kapitál je materiálně nemožné dohlížet na celý společenský prostor. Kdokoli se skutečně chce postavit systému ovládnutí, může podle svého přispět teoreticky i prakticky. Není potřeba zapadnout do strukturovaných rolí formálně organizované vzpoury (jejíž okolnosti a cesta jsou stanoveny organizací). Objevení se prvních zpřetrhaných vztahů sociální kontroly souvisí s rozšiřováním se aktů sabotáže. Anonymní praxe sociálního sebe-osvobození se může rozšiřovat na všech polích a rozbít preventivní řád, zavedený mocí.

Ve chvíli, kdy se neodehrávají povstání ve velkém měřítku, jsou akce malého rozsahu - nevyžadující sofistikované prostředky, dostupné všem a snadno reprodukovatelné - díky své samotné jednoduchosti a spontaneitě nekontrolovatelné. Jsou schopné zesměšnit dokonce i ty nejpokročilejší technologické protipovstalecké prostředky. Ve Spojených státech se řetězec žhářských akcí namířených proti ekologicky škodlivým projektům, některých prováděných pod hlavičkou Earth Liberation Front, rozšířil po celé zemi především kvůli jednoduchosti použitých technik. V Itálii se sabotáže na vysokorychlostních železnicích šířily zcela nekontrolovatelně, protože každý mohl naplánovat a provést svoji akci, aniž by potřeboval rozsáhlou organizaci se stanovami a ústavami, komplexními technikami sofistikovaného vědění.

Kromě toho, navzdory přesvědčení matematiků velkých revolučních politických stran, není nikdy možné předvídat výsledek nějakého specifického boje. Dokonce i omezený boj může vykázat ty nejméně očekávatelné následky. Přejít z fáze nejrůzněji omezených a z konkrétních okolností vycházejících povstání směrem k revoluci, nikdy nemůže být dopředu zaručen pomocí žádné metody, ani nikdo nemůže předem vědět, že současné akce povedou k budoucímu povstaleckému okamžiku.

Kořeny povstaleckého anarchismu

Protože povstalecký anarchismus je rozvíjející se praxí – nikoli ideologickým modelem budoucnosti nebo deterministickou historií – povstalečtí anarchisté nepřijímají práci žádného jednotlivého revolučního teoretika jako svoji ústřední doktrínu. Povstalečtí anarchisté tedy nejsou například bakuninovci a nepocitují potřebu obhajovat všechny jeho práce a činy. Bakunin byl nicméně historicky významný pro vývoj anarchismu, zaměřujícího svoji sílu na povstání. Na rozdíl od Marxe, který si vybudoval základnu v První internacionále hlavně v rámci centrálních výkonných orgánů, Bakunin pracoval na vybudování podpory pro koordinovanou akci prostřednictvím autonomních povstání zdola, zvláště v Jižní Evropě. Od Bakuninových časů se také povstalečtí anarchisté soustředí v Jižní Evropě.

V reakcích na Pařížskou komunu z roku 1871 a v konfliktech v První Internacionále můžeme vidět utváření základních koncepcí povstaleckého anarchismu. Zatímco Marx věřil, že nové politické formy Komuny (demokracie a reprezentace), podpoří sociální revoluci, Bakunin uváděl, že tyto politické a organizační formy právě sociální revoluci zadržely. Pro pozdější povstalecké anarchisty je rovněž významné, jak Bakunin uváděl, že revoluce se šíří činy, ne slovy. V roce 1871 se Marx a jeho stoupenci spojili s Blanquiho následovníky, od něhož vzešla koncepce "diktatury proletariátu", aby vytlačili Bakunina a jeho stoupence ze speciální konference Internacionály, konané v Londýně. Bakuninovci uspořádali vlastní konferenci v Sonvilier a prohlásili, že sociálně revoluční cíle nikdy nemohou být dosaženy pomocí hierarchických a politických prostředků. Jak prohlašuje sonvilierský oběžník, je nemožné, aby "svobodná a rovnostářská společnost vzešla z autoritářské organizace". Marx pejorativně nazval sonvilierskou konferenci "anarchistickou" a ti ze Sonvilier nazvali londýnskou konferenci "marxistickou", aby zdůraznili její autoritářský pokus dostat Internacionálu pod kontrolu. V roce 1872 se Marxovi podařilo vyloučit Bakunina z Internacionály a vynutit, aby všechny členské organizace obhajovaly dobytí politické moci jako nezbytný předpoklad revoluce.

Sociální a individuální boj

Další záležitost, která způsobila mnoho diskusí v anarchistických kruzích, je údajný protiklad mezi individuálním a sociálním bojem: znovu se jedná o otázku organizace boje. Je to debata, která v povstaleckých anarchistických kruzích stále probíhá. Renzo Novatore se stavěl pro individuální vzpouru, Errico Malatesta pro sociální boj, zatímco Luigi Galleani věřil, že mezi oběma formami neexistuje rozpor.

Novatore, italský anarchista, který padl v přestřelce s policií v roce 1922, napsal: "Anarchie není sociální formou, ale metodou individuace. Žádná společnost mi nepřizná více než jen omezenou svobodu a blahobyť, který zaručuje všem svým členům".⁽⁴⁾ Malatesta, rovněž Ital a aktivní povstalec po celý život, byl anarchokomunistou, pro nějž byl anarchismus založen na organizovaném útoku v rámci kolektivního boje, zvláště v rámci odborářského hnutí, ale zároveň se stavěl velice kriticky k jakékoli formě organizace, která by se mohla stát autoritářskou. To bylo základem jeho nesouhlasu z roku 1927 s ruskými platformisty, kteří se pokusili vytvořit centralizovanou a sjednocenou revoluční organizaci.

Malatesta kritizoval návrhy platformistů, kteří předložili svůj program v odpovědi na vítězství bolševiků v Rusku - protože se pokusili přizpůsobit a sjednotit boj v rámci jediné organizace. Ve své kritice prohlásil, že *"aby anarchistické organizace dosáhly svých cílů, musí ve svých stanovách a aktivitách zůstat v souladu s principy anarchismu, což znamená že musí vědět, jak sloučit svobodnou akci jednotlivců s nezbytností a radostí kooperace, sloužící rozvoji uvědomění a iniciativy svých členů"*. Zatímco mnoho dnešních sociálních anarchistů kritizuje povstalecké anarchisty a tvrdí, že jsou proti organizaci jako takové, stojí zato poznamenat, že většina sociálních anarchistů a anarchokomunistů, aktivních na počátku minulého století, ne-

pohlížela na organizaci a individualismus jako protiklady a jen několik málo anarchistů se kdy stavělo proti organizovanosti jako takové. Je dobré zopakovat Malatestovo prohlášení z roku 1927: "*Soudě podle jistých polemik by se zdálo, že jsou anarchisté, stranící se jakékoli formy organizace, ale ve skutečnosti mnoho, až příliš mnoho diskusí na toto téma, dokonce znejasněných jazykovými otázkami nebo osobními spory, se zabývá prostředky a nikoli vlastními zásadami organizace. Stává se tak, že soudruzi, kteří se zdají být nejvíce nepřátelskými k organizování a chtějí něco udělat ve skutečnosti, se organizují stejně jako my zbylí a často efektivněji. Problém, opakují, je pouze problémem prostředků*". (5)

Galleani, který v roce 1901 emigroval do Spojených států poté, co čelil hrozbě zatčení, vydával jeden z nejdůležitějších americko-italských anarchistických časopisů Cronaca Sovversiva a stavěl se kriticky k formální organizaci. Ve svých člancích a projevech spojoval Kropotkinovu myšlenku vzájemné pomoci s neomezovaným povstáním, bránil anarchokomunismus proti autoritářskému socialismu a komunismu a hovořil o hodnotě spontaneity, různosti, autonomie, nezávislosti, přímé akce a sebeurčení. Galleani a jeho následovníci se stavěli hluboce podezřívavě k formálním organizacím a měli zato, že se pravděpodobně promění na hierarchické, autoritářské organizace. Kritika formální organizace se od té doby stala ústředním zájmem většiny povstaleckých anarchistů. Galleani neviděl žádný protiklad mezi individuálním a sociálním bojem, ani nespatořoval protiklad mezi komunismem a anarchismem. Byl jasně proti autoritářskému komunismu, který podle něj vyrostl z kolektivistických ideologií - myšlenky, že produkce a spotřeba musí být zorganizována do kolektivů, na jejichž chodu se jednotlivci musí podílet. Galleani představuje jeden z hlavních vlivů na ty, kteří se dnes nazývají povstalečtí anarchisté.

Proč jsme povstalečtí anarchisté...

Alfredo Bonanno

- protože považujeme za možné přispívat k rozvoji bojů, spontánně se objevujících všude okolo nás a proměňovat je na masová povstání – což znamená skutečné revoluce.
- protože chceme zničit kapitalistický světový řád, který není užitečný nikomu, pouze manažerům třídní nadvlády.
- protože se stavíme za okamžitý destruktivní útok proti strukturám, jednotlivcům a organizacím kapitálu, státu a všech forem útlaku.
- protože konstruktivně kritizujeme všechny, kteří uzavřeli kompromis s mocí ve víře, že v současné době je nemožný revoluční boj.
- protože spíše než abychom čekali, rozhodli jsme se pokročit k akci, dokonce i když čas ještě nenazrál.
- protože chceme okamžitě skoncovat s tímto stavem věcí, spíše, než abychom čekali, než tuto transformaci umožní podmínky.
- to jsou některé z důvodů, proč jsme anarchisté, revolucionáři a povstalci.

Debata o vztahu mezi individuálním a sociálním bojem, mezi individualismem a komunismem, pokračuje dodnes. Někteří povstalečtí anarchisté tvrdí, že povstání začíná touhou jednotlivců po vytržení se ze svírajících a diktujících okolností, touhou znovu si přivlastnit schopnost utvářet svůj život podle vlastního přání.

To si vyžaduje, aby překonali separaci mezi sebou samým a prostředky své existence - potravou, bydlením apod. Kde podmínky existence kontroluje hrstka privilegovaných, není pro většinu jednotlivců možné, aby opravdově určovali svoji existenci podle svých zásad.

Individualita může vykvést pouze tam, kde existuje rovnost přístupu k podmínkám existence. Tato rovnost přístupu je komunismus, co individuality činí s tímto přístupem už je na nich a lidech okolo nich. Ve skutečném komunismu tedy v důsledku neexistuje žádná rovnost ve smyslu stejnosti jednotlivců. Co nás nutí do rovnosti-stejnosti bytí jsou sociální role, které na nás klade současný systém. Neexistuje proto žádný protiklad mezi individualitou a komunismem.

Povstalecký anarchistický projekt vyrůstá z touhy jednotlivce určovat, jak bude žít svůj život a s kým bude provádět tento projekt sebeurčení. Tato touha je ale ze všech stran konfrontována existujícím sociálním uspořádáním, realitou, v níž podmínky naší existence a společenské vztahy, jejich pomocí jsou vytvářeny naše životy, byly vždy determinovány v zájmu vládnoucí třídy, mající prospěch z aktivit, které jsme přinuceni vykonávat v zájmu pouhého přežití.

Touha po individuálním sebeurčení a seberealizaci vede k nezbytnosti třídní analýzy a třídního boje. Staré dělnické koncepce, pohlížející na průmyslovou pracující třídu jako ústřední subjekt revoluce, pro tento úkol nestačí. Co nás definuje jako třídu, je naše vyděděnost, skutečnost, že současný systém sociálních vztahů nás okrádá o schopnost určovat podmínky vlastní existence. Třídní boj existuje ve všech individuálních a kolektivních činech vzpoury, v nichž si bereme zpět malé kousky každodenního života nebo blokuje, poškozujeme a ničíme malé součásti aparátu nadvlády a vykořisťování.

Ve významném slova smyslu neexistují žádné izolované, individuální akty vzpoury. Všechny takové činy jsou odpovědí na sociální situaci a mnoho z nich zahrnuje určitou úroveň spoluúčasti, což naznačuje určitou úroveň kolektivního boje. Uvažte například spontánní organizování krádeže zboží a sabotování pracovního procesu, ke kterému dochází na většině pracovišť a o čemž se většinou nehovoří. Tato neformální koordinace podvratné aktivity, prováděné v zájmu každého zapojeného jednotlivce, je ústředním principem kolektivní aktivity pro povstalecké anarchisty, protože kolektivita existuje, aby sloužila zájmům a tužbám všech jednotlivců ve znovupřisvojování svých životů a často v sobě nese koncepce vzájemných vztahů osvobozených od vykořisťování a nadvlády.

Dokonce i osamocené činy vzpoury mají svoje sociální aspekty a jsou součástí vše-

obecného boje vyděděnců. Prostřednictvím kritického přístupu k minulým bojům, změn v poměru ovládajících sil a jejich rozrůznění na jiných místech a vývoji současných bojů, můžeme svoje útoky učinit strategičtějšími a zacílenějšími. Podobný kritický přístup je právě to, co umožňuje, aby se boje dostaly do oběhu. Strategický nicméně neznamená, že existuje pouze jediná cesta boje; potřebujeme jasné strategie, abychom umožnili koordinovaně a plodně nasadit různé metody. Individuální a sociální boje nejsou ani protikladné, ani identické.

Kritika organizace

V Itálii selhání sociálních hnutí v 60. a 70. letech 20. století vedly některé lidi k přehodnocení revolučního hnutí a další lidi k tomu, aby jej úplně opustili. Během 70. let mnoho leninistických skupin dospělo k názoru, že kapitalismus se octl v sevření své finální krize a posunuly se k ozbrojenému boji. Tyto skupiny jednaly jako profesionální revolucionáři a omezovali svoje životy na jednorozměrnou sociální roli. V 80. letech ale začali věřit, že čas pro revoluční sociální boj skončil a vyzvaly proto k amnestii vězňů ze 70. let a někteří zašli až tak daleko, že se sami rozloučili s bojem. To je odlišovalo od povstaleckých anarchistů, kteří věřili že revoluční boj za svržení kapitalismu a státu stále pokračuje, protože žádná deterministická historie nemůže stanovit přesný okamžik vzpoury. Ve skutečnosti se deterministická historie často stává výmluvou pro nejednání a pouze tlačí možný rozkol s existujícím dále do oblasti nemožného.

Většina italské povstalecké anarchistické kritiky hnutí ze 70. let se zaměřovala na organizační formy, utvářející bojové síly a z toho se vyvinula pokročilejší myšlenka neformální organizace. Kritika autoritářských organizací ze 70. let, jejichž členové často věřili, že se nacházejí v privilegovaném postavení ve srovnání s proletariátem jako celkem, byla dále prohloubena v průběhu bojů v 80. letech, jako například na začátku desetiletí v boji proti vojenské základně Comiso na Sicílii, která měla skladovat jaderné zbraně. Anarchisté byli velice aktivní v tomto boji, organizovaném samosprávnými uskupeními. Tato adhoc vytvářená autonomní uskupení, přijala tři všeobecné principy pro vlastní organizaci boje: neustálý konflikt, samospráva a útok. Neustálý konflikt znamenal, že boj zůstane ve střetu s výstavbou základny, dokud nebude tento záměr poražen bez jakéhokoli zprostředkování nebo vyjednávání. Uskupení byla vzniklá zdola a samosprávná, odmítala permanentní delegaci představitelů a profesionalizaci boje. Uskupení byla útočnými organizacemi, zacílenými na výstavbu základny a nikoli obranu zájmů té či oné skupiny. Tento styl organizace umožnil skupinám, aby podnikaly akce, pokládané za nejefektivnější, ale stále byly schopné své útoky zkoordinovat, pokud se to jevílo užitečné, a tak ponechat volný potenciál rozšiřování boje. Zůstalo také soustředění organizací na cíl ukončení výstavby základny, namísto vybudování permanentních organizací, pro které se zprostředkování se státními institucemi výměnou za podíl na moci obvykle stává jejich zaměřením a omezuje autonomii boje.

Jak anarchisté, zapojení do boje v Comisu porozuměli, jedním z ústředních důvo-

dů, kvůli němuž se sociální boje nemohou rozvinout v pozitivním směru, je převládající přítomnost takových forem organizace, které nás odříznou od vlastní schopnosti jednat a blokují potenciál povstání. Jedná se o permanentní organizace, takové, které syntetizují veškerý boj v rámci jediné organizace a organizace, které provádějí zprostředkování bojů s institucemi nadvlády. Permanentní organizace tíhnou k rozvinutí institucí, stojících nad bojujícím zástupem. Směřují k rozvinutí formální nebo neformální hierarchie a odzbrojení zástupů: síla je odcizena od své aktivní formy uvnitř zástupů a vtělena do instituce v rámci organizace. To proměňuje aktivní zástupy v pasivní masu. Hierarchické uspořádání mocenských vztahů odsouvá rozhodování z momentů, kdy je nezbytné a umisťuje ho do rámce organizace. Praktickým následkem takové organizace je to, že aktivní síla těch, kteří jsou zapojeni v boji, je potlačena organizací. Rozhodnutí, která by měla být učiněna těmi, zapojenými do akce, jsou posunuta směrem k organizaci a navíc permanentní organizace směřují k přijímání rozhodnutí nezaložených na nezbytnosti specifického cíle nebo akce, ale na potřebách organizace, zvláště jejího přetrvání. Organizace se stává cílem sama o sobě. Stačí se jen zadívat na činnost mnoha socialistických politických stran, abychom tento jev spatřili v jeho nejvíce do očí bijící formě.

Jak se organizace posunuje směrem k permanenci a začíná vyčnívat nad zástupy, objevují se organizátoři – často tvrdí, že boj zahájili právě oni – a začínají mluvit jménem masy. Je právě úkolem organizátora, aby proměnil zástup v ovladatelnou masu a reprezentoval tuto masu ve vztahu k médiím nebo státním institucím. Organizátoři na sebe jen zřídka pohlížejí jako součást zástupů a nevidí tedy jako svůj úkol jednat, ale propagovat a organizovat, protože to jsou masy, kdo jedná.

Továrny na názory

Pro organizátory, kteří přijali jako své motto výrok „existuje pouze to, co se objeví v médiích“, skutečná akce je vždy druhořadá vzhledem k udržování mediálního obrazu. Cílem takového udržování obrazu nikdy není zaútočit na nějakou instituci nadvlády, ale ovlivnit veřejné mínění, budovat až do skonání věků hnutí nebo ještě hůře, organizaci. Organizátor se musí vždy obávat, jak se činy druhých odrazí na jeho hnutí, musí se tedy jednak pokoušet zkrotit bojující zástupy a také se snažit kontrolovat, jak je hnutí představováno v médiích. Co se týče permanentní organizace a organizátora, image obvykle nahrazuje akci.

Pokus kontrolovat obrovské továrny na image a názory naší společnosti je předem ztraceným bojem. Jakoby se nám někdy mohlo podařit vyrovnat počet obrazů, vytvářených médii, nebo přinutit je „říkat pravdu“. Mnoho povstaleckých anarchistů se tedy staví výrazně kriticky k boji v rámci kapitalistických masových médií. V Itálii je to tedy znepráčetilo organizacím jako je Ya Basta!, pohlížejícím na média jako klíčový prostředek svého hnutí a v jiných částech světa se v nedávných letech stala otázka vztahu, jaký by anarchisté měli mít k médiím, středobodem debat – zvláště od roku 1999 v Seattle – a je tedy pro nás důležité předestřít kritické názory některých povstaleckých anarchistů.

Na základní úrovni je potřeba položit otázku, co je to názor? Názor není něco, co je nejprve nalezeno mezi lidmi a pak opakováno v médiích, jako prosté zpravodajství o názorech veřejnosti. Názor existuje nejprve v médiích. Následně média tento názor reprodukují milionkrát po sobě a spojují tento názor s jistým typem člověka (konzervativec si myslí A, liberál B). Zatřetí, jak zdůraznil Alfredo Bonanno, „názor je zploštěná myšlenka, která byla uniformována, aby se stala přijatelná pro nejširší okruh lidí. Názory jsou zmasovělé myšlenky“.⁽⁶⁾ Veřejné mínění je produkováno jako série prostých výběrů nebo řešení („Jsem pro globalizaci a svobodný obchod“ nebo „Jsem pro více kontroly národních států a protekcionismus“). Předpokládá se, že si všichni vybereme – stejně jako si vybíráme své vůdce nebo hamburgery – aniž bychom se zamysleli sami za sebe. Je tedy samozřejmé, že anarchisté nemohou použít tuto továrnu na názory, aby vytvořili proti-názor a doufejme, že anarchisté nikdy nebudou chtít pracovat na úrovni názorů, dokonce i kdyby se nám nějakým způsobem podařilo dostat pod kontrolu obsah, vycházející z brány takové továrny. Anarchistickou etiku stejně není možné nikdy sdělovat ve formě názoru, zemřela by okamžitě, jakmile by zmasověla. Je to ale právě tato úroveň názoru, na které pracuje organizátor, protože názory a udržování image jsou nejvlastnější nástroje moci, používané pro utváření a kročení zástupů do podoby kontrolovatelné masy.

Namísto přesunutí moci a rozhodování do organizace, většina povstaleckých anarchistů uznává potřebu organizovat se způsobem, postrádajícím formalizovanost a autoritu, oddělující organizátory a organizované, a to se nazývá neformální organizací. Přirozeností organizátora je plánovat a kontrolovat, a proto často nadřazuje přetrvávání organizace dalším cílům. Neformální organizace se naopak rozpouštějí, jakmile je cíl dosažen nebo opuštěn, nepřetrvávají pouze kvůli organizaci samotné, pokud přestaly existovat důvody, aby se lidé organizovali. Jako v případě uskupení z Comisa, neformální organizace je prostředkem, aby autonomní skupiny koordinovaly svoje snahy, když je to nezbytné. Vždy musíme pamatovat, že mnoho věcí může být snadněji učiněno autonomní skupinou nebo jednotlivcem a v těchto případech vyšší organizační úroveň jen činí rozhodovací proces zdlouhavější – dusí nás. To nejlepší, co maximalizuje naše snahy je ten nejmenší objem organizace, nezbytné pro dosažení našich cílů.

Neformální organizace musí být založena na etice autonomní akce; autonomie je nezbytná, aby zabránila odcizení našich aktivních sil a zabránila utvoření autoritářských vztahů. Autonomie umožňuje, aby rozhodnutí byla činěna, když jsou nezbytná, namísto, aby byla předurčena nebo pozdržena rozhodováním výboru nebo schůze. Neznamena to ale, že bychom neměli strategicky přemýšlet o budoucnosti, dosahovat dohody a plánovat. Právě naopak, plány a dohody jsou užitečné a důležité. Důraz je ale kladen na flexibilitu, umožňující lidem, aby odložili plány ihned, jakmile se stanou zbytečné. Plány by měly být přizpůsobitelné odvíjejícím se událostem. Stejně jako neformální organizace musí disponovat etikou autonomie, aby se vyhnula odcizení našich aktivních sil nebo se transformuje na autoritářskou organizaci, musí také mít etiku žádných kompromisů vzhledem k dohodnutému cíli organizace. Cíle organizace musí být buď dosahovány nebo opuštěny. Uzavírání kompromisů s těmi,

proti kterým se stavíme (například státem nebo korporacemi), znamená porážku veškeré skutečné opozice, nahrazuje naši sílu jednat silou našich protivníků.

Drobky, předhazované za účelem pacifikace a odvrácení našich snah těmi, proti kterým se stavíme, musí být odmítnuty. Kompromis s jakoukoli institucí útlaku (státem, policií, Světovou obchodní organizací, Mezinárodním měnovým fondem, politickou stranou apod.) je vždy odcizením naší síly a jejím předáním přesně těm institucím, které si přejeme zničit. Takový druh kompromisu ústí v rozložení naší schopnosti rozhodně jednat, rozhodovat se a jednat tehdy, když chceme my. Kompromis jako takový pouze činí stát a kapitál silnější. Pro ty, kteří si přejí otevřít možnost povstání, pro ty, kteří si nepřejí čekat na údajně příhodné materiální podmínky revoluce, pro ty, kteří nechtějí revoluci jako pouhé vytvoření nové mocenské struktury, ale přejí si zničení všech struktur, které odcizují naše síly, je takový kompromis v protikladu s jejich cílem. Neustále odmítat kompromisy znamená být v neustálém konfliktu se zavedeným pořádkem a jeho strukturami útlaku a deprivace. Permanentní konflikt je nekontrolovanou autonomní akcí, která neuzavírá kompromisy s mocí.

Revoluční solidarita

Revoluční solidarita, další ústřední součást praxe povstaleckého anarchismu, nám dovoluje posunout se daleko za pouhý „příspěť na účet“ typ solidarity, silně převažující na levici, stejně jako za solidaritu, spoléhající se na podávání petic státu, žádajících ústupek nebo slitování. Jedním příkladem takové revoluční solidarity byla akce Nikose Maziotise proti korporaci TVX Gold v prosinci 1997. (7) Mnoho lidí ve vesnicích okolo Strymonikos v severním Řecku bojovalo proti výstavbě nové metalurgické továrny pro těžbu zlata ve své oblasti. Nikos v aktu solidarity s vesničany umístil pumu do ministerstva průmyslu a rozvoje, která byla načasována, aby explodovala, když v budově nikdo nebude; naneštěstí neexplodovala vůbec. Nikos byl odsouzen k patnácti letům vězení, ale nyní se již nachází na svobodě. TVX Gold je nadnárodní společnost s ředitelstvím v Kanadě, takže revoluční solidaritu s vesničany ze Strymonikos bylo možné projevit mnoha způsoby. Peněžní sbírky na podporu nějakého soudruha jsou nezbytné a jistě chvályhodné, ale mohou být zkombinovány s aktivnějšími formami solidarity s těmi, kteří bojují proti našemu společnému nepříteli. Revoluční solidarita osvětluje spojení mezi vykořisťováním a útlakem jiných lidí a naším vlastním osudem a ukazuje lidem příklady, kde se kapitalismus nebo stát chovají na různých místech velice podobně. Pomocí vytváření spojnic mezi boji proti státu a kapitálu má revoluční solidarita potenciál pozvednout naše lokální boje na globální úroveň.

Revoluční solidarita je navíc vždy aktivním útokem, vždy zahrnuje také obnovení našich vlastních aktivních sil, které se spojením – solidaritou, znásobují, s aktivními silami dalších. Mnoho povstaleckých anarchistů se zapojuje do odporu proti vězeňskému režimu FIES ve Španělsku (Ficheros de Internos de Especial Seguimiento – Vězeňské složky speciálního dohledu). To je revoluční boj, protože je

zacílen nikoli na pouhou reformu, ale v konečném důsledku je jeho cílem zničení vězení, což zahrnuje radikální sociální změnu. Je to sebeorganizovaný boj, v němž nejsou ani vůdci ani představitelé, ani uvnitř vězení ani mimo, ale pouze solidarita, vyrůstající mezi vykořisťovanými lidmi jak uvnitř tak mimo vězeňské zdi.

Jednou ze zásadních silných stránek neformální organizace je to, že umožňuje anarchistům zasahovat do bezprostředních nebo specifických bojů, aniž by činili kompromisy nebo požadovali uniformitu v akci a politice. Neformálně organizované boje mohou být složeny z autonomních skupin s navzájem vcelku odlišnými politickými pohledy na věc. Někteří lidé si mohou přát otevřít možnost povstání, zatímco jiní se zajímají pouze o bezprostřední cíl. Neexistuje důvod, proč by ti, kteří sdílejí bezprostřední praktický cíl, ale liší se ve svých dlouhodobých cílech, se nemohli sejít na jednom místě. Například skupina proti geneticky upravovaným organismům (anti GE) může uspořádat a zkoordinovat likvidaci takových plodin a rozdávání letáků. V tomto případě ti, kteří chtějí povstalecký rozkol s panujícím sociálním pořádkem a ti, kteří pouze nenávidí genetické inženýrství, mohou snadno spolupracovat na tomto bezprostředním cíli. Skupiny s více povstaleckým přístupem k akci se nicméně mohou dostat do konfliktu s dalšími skupinami, pracujícími na podobných záležitostech. Earth Liberation Front, neformálně organizovaná síť skupin, která přijala pozici útoku na ty, kteří podle ní ničí Zemi, byla odsuzována mainstreamovým environmentálním hnutím. Zároveň byla kritizována mnoha povstaleckými anarchisty kvůli tomu, že se zaměřuje defenzivně na obranu Země a ignoruje sociální aspekt revoluce. Koordinace a autonomie jsou důležité pro umožnění spolupráce různých skupin.

Pro ty, kteří si přejí otevřít možnost povstání, taková spolupráce nepřibouchne dveře jejich snů. Neformální organizace s etikou autonomie a žádného kompromisu nekontroluje boj a nekontrolovatelně otevírá možnost povstaleckého rozkolu se současným společenským pořádkem.

Poznámky:

1. Viz „*The Ego and Its Own*“, Max Stirner (Rebel Press, London, 1993) ISBN 0 946061 009
2. „Anarchisté“, kteří se obecně obracejí zády k přímé akci a používají lokální politické struktury, aby se snažili dosáhnout reformy a ustavit „anarchisty kontrolované“ obce.
3. Viz „*Albania: Laboratory of Subversion*“, Anonymous (Elephant Editions, London, 1999), bez ISBN
4. Viz „*A Strange and Outcast Poet: The Life and Writings of Renzo Novatore*“, (Venomous Butterfly Publications).
5. „Projekt anarchistické organizace“, Errico Malatesta (1927).
6. „*The Anarchist Tension*“, Alfredo M. Bonanno (Elephant Editions, Londýn, 1998), bez ISBN.
7. Nikos po zatčení odmítl uznat autoritu celého justičního systému. Během procesu učinil před soudci radikální anarchistické prohlášení, uvedl důvody pro pumový útok a vysvětlil svoji povstaleckou nenávist ke státu a průmyslovým korporacím. Dnes je již propuštěn.

Kdy bude čas pro povstání?

Mám teorii. Moje teorie spočívá z toho, že pokaždé, když vláda nebo nějaká korporace spáchá destruktivní akt proti přírodě nebo lidstvu, pokaždé, když korporální tanker znečistí pobřeží nebo poničí, zplundrují nebo zničí panenskou přírodu, pokaždé když udělají něco takového, vezmu svůj hněv a umístím ho do určitého prostoru ve svém mozku a když přijde čas povstání, uchopím všechny ty ukládané kousky hněvu.

Trávím tak trpělivě své dny a neustále se pokouším zastavit šílenství, pohánějící vlády a korporace a každý den se doslýchám o nových zvěrstvech. Jdu z jedné demonstrace na druhou, křičím nějaká hesla a na konci dne odemykám onen zvláštní prostor a umíst'uji do něj svůj hněv z dalšího zvěrstva, to vše v očekávání dne, kdy budu tento hněv potřebovat proto, abych zničil toto impérium. Padl ale na mě nový strach. Cítím jak na mě můj hněv volá z onoho prostoru, slyším jak se dveře otevírají zevnitř a objevuje se přede mnou nová strašlivá otázka:

Jak poznám, že je čas na povstání?

Bude to když zničí další řeku nebo jezero poté, co ho zbytečně znečistí? Když dřevařské společnosti zničí další ekosystém a vyženou původní obyvatele z půdy?

Bude pak čas na povstání?

Nebo to bude poté, co vláda nebo NATO nebo OSN vybombardují nějakou zemi a zavraždí tisíce lidí? Když se další nadnárodní korporace bude znovu podílet na vyvražďování původních obyvatel, aby mohly být vyplundrovány další přírodní oblasti?

Bude pak čas na povstání?

Nebo poté, co továrna z vašeho sousedství vyexportuje další zásilku zbraní, vyrobených a určených pro zabíjení lidí, jako jsem já a vy? Když korporace budou i nadále devastovat ozonovou vrstvu, když je ekologie slepě odsouvána stranou kvůli zisku? Když jisté skupiny lidí pokračují v jednání, které zřetelně ohrožuje život mnoha slavných a krásných zvířat a rostlin na naší planetě?

Bude pak čas na povstání?

Nebo budeme prostě demonstrovat, odevzdávat petice, doufat že systém si uvědomí své chyby a změní se, nebo doufat v budoucí revoluci, když budou masy na naší straně a budeme tedy schopni vše napravit? Doufáme právě v toto, když mezitím systém ničí nás a planetu takovým způsobem, že když se konečně rozhoupeme, že s tím něco uděláme, tak ve světě nebude mít smysl žít?

Budeme dále čekat a čekat, dokud situace nezačne být kritická? Je pak čas na povstání? Nebo už bude příliš pozdě?

- Creeper -

Tato publikace není zboží!

Není na prodej!

Je určena k bezplatnému šíření!